4/2 sid. 25.

N:o 4 Till

Svenska Akademiens Nobelkommitté,

Stockholm.

Härmed har jag den äran att föreslå skalden och litteraturhistorikern Giosué Carducci till erhållande af det Nobelska litteraturpriset vid utdelningen innevarande år; och får jag därom skäl för detta mitt förslag vördsamt anföra följande.

Vid ingången af år 1904 hrådde Carducci tillbaka från den lärostol i italiensk litteratur, som han innehaft vid Universitetet i Bologna under mer än fyrtio år. Detta tillbakaträdande blef en apoteos, som tydligt vitsar, huru starkt just i vår tid intrycket af hvad Carducci varit för dig gällande. Det italienska Parlamentet —

CC BY-NC-ND 4.0 The Nobel Archive of the Swedish Academy

Deputeradekammaren såväl som Senaten — hedrade honom med exempellös enhällighet på samma sätt som det till sörene endast hedrat Alessandro Manzoni, nämligen genom beviljandet, på ministärens förslag, af en ansenlig lifstidspension. Ett stort antal framstående män af alla partier och af de mest skilda uppfattningar betygade honom vid detta tillfälle sin beundran; hjälpte Italiens konung att lyfta sig till dem. Och hvad dessa män, hvad Parlamentet och ministären då gjorde, vann det kraftigaste gensvar i hela Italien.

Carducci har varit en utmärkt vetenskapsman och lärare. Han besitter i eminent grad de egenskaper, som utmärka en sådan: den grundliga lärdomen, den skarpsynta kritiken, de vida blicarna, kunnighetsgrannheten, tillgifvenheten för ungdomen; och allt detta förenadt med en artistisk förmåga af första ordningen. Hans lärdom och geniala tankar ha därför fått sig uttryck i den finast mejslade form.

Men innan Carducci instalat sig i lärda skrifter eller från sin katheder till en begränsad krets, hade han talat som skald till hela världen. Först nu har man fått ett samladt intryck af huru rastlöst hans penna arbetat, i det hans samlade arbeten nu kommit till om-

CC BY-NC-ND 4.0 The Nobel Archive of the Swedish Academy

sorgspullet uthgifvande och nåtth fenomen digra band. Till denne skola dundra tälla dig sedan, och ej de minst intressanta: de som skola innehålla hans bref.

Det mesta af denna produktion är prosa, men en prosa, som är lika artistisk i form som tankedigter i innehåll. Den står mycket nära den yppersta stil som Italien äger: Ugo Foscolos.

Med Foscolo är Carducci för öfrigt jämförlig i flere hänseenden, äfven däri att han, liksom denne, är stor prosatör, men större skald ändå. Det är Carducci, som, sedan Manzoni tystnat, hållit den italienska poesiens ära högt.

Hans temperament är lyriskt: han utgjuter hela sin själ i en sprudlande källåder, helt annorlunda friskt än de tillkrafsade konstgjorda ledningarna. Och originel som hans personlighet är, måste det, som spontant utflödar från honom, bliva originelt. Detta hindras föga däraf, att Carducci lifvar än de flesta arbetat sig in i klassikernas värld, klassikerna må vara italienare, romare eller greker. Det är sant, att grekernas ideal fyllt hans fantasi, och romarnes känslor hans hjärta, och att hans diktnings innehåll återger äfven dessa stämningar; men den förnämsta verkan af hans klassiska studier och sympatier är den klassiska form, han gifvit

CC BY-NC-ND 4.0 The Nobel Archive of the Swedish Academy

åt sina egna, nutidsmenniskans, tankar. Man läse blott de dikter, som han med en viss ironi och förutseende kommande invändningar kallat Odi barbare, hvari han, sedan många misslyckats, tiggrar öfver svårigheterna att gjuta grekisk-latinska versmått på sitt modersmål. Man läse och för att öfverbygga sig härom de dikter, som bära titlarna Per la morte di Napoleone Eugenio, A Giuseppe Garibaldi, Miramar, Alla stazione in una mattina d'autunno.

Carducci har själf den högsta, mest idealistiska uppfattning af poesien. Redan i sina Juvenilia har han väldsamt fram mot dem, som förbrutto den, och i sina Rime nuove från den mogna åldern har han en afskedsdikt Congedo, hvari det kland annat heter:

Il poeta, o vulgo sciocco,
Un pitocco
Non è già, che a l'altrui mensa
Via con lazzi furpi e matti
Porta i piatti
Ed il pan ruba in dispensa.

— — — — — — — — — —

Il poeta è un grande artiere,
Che al mestiere
Face i muscoli d'acciaio:

CC BY-NC-ND 4.0 The Nobel Archive of the Swedish Academy

Capo ha fier, collo robusto,
Ruds il busto,
Duro il braccio, e l'occhio gaio.

Tidigt är han i verkstaden och hettar lågan, som glöder, hvinar, ryter:

Che sia ciò, non lo so io;
Lo sa Dio
Che sorride al grande ardire,
Ne le fiamme cadi ardenti
Gli elementi
De l'amore e del pensiero

Egli gitta, e le memorie
E le glorie
Dé suoi padri e di sua gente,
Il passato e l'avvenire
A fluire
Và nel masso incandescente.

Skalden lägger det på städet, hamrar och formar det; han

Picchia. E per la libertade
Ecco spade,
Ecco scudi di fortezza:
Ecco serti di vittoria

CC BY-NC-ND 4.0 The Nobel Archive of the Swedish Academy

Per la gloria
E diademi a la bellezza.

Picchia. Ed ecco istoriati
A i penati
Tabernacoli ed al rito:
Ecco tripodi ed altari
Fregi e vasi pe'l convito.

Per sé il pover manuale
Fa uno strale
D'oro, e il lancia contro 'l sole:
Guarda come in alto ascenda
E risplenda,
Guarda e gode, e più non vuole.

Den man sålunda har Carducci kan särskildt bedraktа
läraren, forskaren, prosatören och skalden, äro dock dessa
former för hans verksamhet intet annat än manifestatio-
ner af en och samma harmoniska enhet. Och så äro ock hans
olika, mästan motsatta tankeskiftningar och känslo-
stämningar. En fribytaren, tjälfständig ande, är han stun-
dom otyglad och vild som Naremannen, där han växt upp,
men oftare mild och tillgänglig för de vekaste känslor.

sid. 30.

CC BY-NC-ND 4.0 The Nobel Archive of the Swedish Academy

alltid lidelsefullt älskande det skönа och det sanna,
och lika lidelsefullt hatande det fula och det låga.
Det är Dantes "alma sdegnosa" (Inf. VIII, 44). Om han stun-
dom varit ytterlig i sin vrede, om han andra gånger miss-
tagit sig, har hans motiv alltid varit rent och hans hand-
ling gjord i god tro. Därför kan republikanen från
fordom med godt samvete sitta i Senaten och bringa
konungafamiljen sin hyllning; därför innesluter samma
volym odet Alla B. Diana Giuntini, hymnen till Satan
(en satan, som är symbol för förståndet och naturen,
det får ej glömmas), sonetten Frate Francesco, dikterna
La chiesa di Polenta, Versaglia, Ca ira, Alla regina
d'Italia; allt utan inkonsekvens. Nyckeln, som öppnar till förståndet af dessa skenbara kontraster, har
Carducci själf gifvit i den skönа likneIsen str. 3, 4. Nel
chiostro del Santo: Låtta molle dvåfva han öfver klost-
rets kupoler och timmar och grafvar;

Tal su l'audacie de gli anni giovani
A me pocta ~~pocta~~ passâro i cantici,
Ed ora ne l'animo chiuso
Solitaria ne mormora l'eco.
Si come nubi, si come cantici
Fuggon l'etadi brevi de gli uomini:
Dinanzi da gli occhi smarriti,
Aurora informace, che vuol l'infinito?

CC BY-NC-ND 4.0 The Nobel Archive of the Swedish Academy

Ja, det oändliga har Carducci sökt, och detta hans sökande är hvad Italien har haft mest ideelt i det XIX seklets senare hälft.

På grund af hvad jag här haft äran anföra får jag föreslå Eder erhållande af Nobelpriset i litteratur vid utdelningen innevarande år åt framstående professorn i italiensk litteratur vid Universitetet i Bologna, italienske senatorn Giosuè Carducci.

Göteborg i januari 1905
Johan Ussing
Professor vid Göteborgs Högskola.

Härmed följa tvenne bilagor
I. Öfversättning af de i det föregående anförda uttrycken ur Carduccis diktes;
II. A. Poesie di Giosuè Carducci MDCCCL-MCM.
Terza Edizione. 1904.
B. Prose di Giosuè Carducci MDCCCLIX-MCMIII.
1905.
C. Opere di Giosuè Carducci: Su Ludovico Ariosto e Torquato Tasso Studi. MCMV
Bilagorna II A-C sändes i särskildt paket.

CC BY-NC-ND 4.0 The Nobel Archive of the Swedish Academy